



PŘELOŽILA
MILENA POLÁČKOVÁ

*Dobrodružství,
které vám nedá
vydechnout!*

ZTRACENÁ KNÍHOVNA



REBECCA
STEAD

WENDY
MASS

ZYRACENÁ
KNIHOVNA

The Lost Library

Copyright © 2023 by Rebecca Stead and Wendy Mass

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Milena Poláčková, 2025

Cover © L. Whitt, 2025

Cover illustration © Celia Krampien

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-5938-5 (pdf)

REBECCA
STEAD

ZTRACENÁ KNIHOVNA

WENDY
MASS

přeložila Milena Poláčková



Obsah

Kapitola 1	<i>Mortimer</i>	7
Kapitola 2	<i>Mortimer</i>	13
Kapitola 3	<i>Evan</i>	19
Kapitola 4	<i>Pom</i>	21
Kapitola 5	<i>znovu Evan</i>	23
Kapitola 6	<i>Mortimer</i>	29
Kapitola 7	<i>Pom</i>	31
Kapitola 8	<i>Evan</i>	33
Kapitola 9	<i>Evan</i>	39
Kapitola 10	<i>Pom</i>	47
Kapitola 11	<i>Mortimer</i>	53
Kapitola 12	<i>Evan</i>	57
Kapitola 13	<i>Pom</i>	67
Kapitola 14	<i>Mortimer</i>	75
Kapitola 15	<i>Evan</i>	81
Kapitola 16	<i>Pom</i>	89
Kapitola 17	<i>Mortimer</i>	99
Kapitola 18	<i>Pom</i>	103
Kapitola 19	<i>Evan</i>	107
Kapitola 20	<i>Pom</i>	111

Kapitola 21	<i>Evan</i>	115
Kapitola 22	<i>Pom</i>	121
Kapitola 23	<i>Evan</i>	129
Kapitola 24	<i>Pom</i>	139
Kapitola 25	<i>Mortimer</i>	143
Kapitola 26	<i>Evan</i>	147
Kapitola 27	<i>Pom</i>	155
Kapitola 28	<i>Evan</i>	159
Kapitola 29	<i>Pom</i>	165
Kapitola 30	<i>Evan</i>	167
Kapitola 31	<i>Evan</i>	171
Kapitola 32	<i>Pom</i>	179
Kapitola 33	<i>Evan</i>	183
Kapitola 34	<i>Mortimer</i>	189
Kapitola 35	<i>Mortimer</i>	197
Kapitola 36	<i>Pom</i>	203
Kapitola 37	<i>Evan</i>	209
Kapitola 38	<i>Pom</i>	215
Kapitola 39	<i>Mortimer</i>	219
Kapitola 40	<i>Všichni</i>	223
Mortimerův epilog	<i>V kině</i>	229
Evanův epilog	<i>První den na druhém stupni</i>	231
Epilog Pom	<i>O rok později</i>	235
Ediční poznámka		239

Věnováno knihovníkům –
současným, minulým i budoucím

Kapitola 1

Mortimer

Mortimer čekal na studené kamenné podlaze sklepa před myší dírou číslo čtyři a chundelaté zrzavé tělíčko měl rozprostřené do všech stran, aby zabralo co nejvíc místa. Tlapky měl natažené před sebou, jako by se chystal chytit velký meloun.

Knihy se v kočkách, alespoň podle Mortimera, zrovna moc nevyznaly. V knihách byly kočky většinou namyšlené a někdy až bezcitné. Jako kdyby jim city snad úplně chyběly.

Kočky ale přece mají srdce.

Mají city, napovědělo mu to jeho.

Mortimer měl citů spoustu. Ovšem chyběla mu zase spousta slov.

Myši na tom jsou se slovy líp. Myši jsou upovídáné.

*

Na věži martinvilské radnice se rozezněl zvon, jako každý den v šest večer. Škrábání za dveřmi bylo čím dál hlasitější. Každou chvíli tu bude myš.

„Jablka!“ zaslechl tichý hlas. „Tady voní jablka!“ A spolu s tím hlasem se ozýval vzrušený šepot.

Už jdou, pomyslel si Mortimer a začal se vlídně usmívat. V tu chvíli se objevila první myš. Oklepala ze sebe prach a piliny a jako vždycky *mluvila*.

„To je... kocour?“

Za ní vyklouzla druhá myš. „Co je tohle za hrozný místo, když tu u dveří hlídá nemilosrdný kocour? To je snad zlý sen!“

V díře se objevila třetí myší hlava. Myši, jak Mortimer dobře věděl, nerady chodí samy.

„Zdravím!“ prohodil. Nervózně se otočil k bedně s bramborami. Minulý týden do ní jedna myš skočila. A Mortimer na ni musel čekat pod schody úplně bez hnutí skoro tři hodiny.

„Prosím, pojdte za mnou, myši,“ řekl přívětivě. „Tudy se jde ven!“

„Ale my jsme zrovna přišly *dovnitř*,“ fňukala jedna z myší. Nataženými tlapami, jako by to byly stěrače auta, Mortimer popohnal myši k malé díře v protějším rohu (jinak také k myší díře číslo tři). Protože myši, jak zjistil, moc nerady chodí ven stejnou cestou, jakou přišly *dovnitř*.

„Ta strašná kočka má na nohách šest prstů! Jaká hrůza!“

„Počkejte moment. Není tohle náhodou ten Bručoun Velká tlapa?“

Východ, který byl nedaleko starého vozíku na knihy, vedl ven, pryč od paní Skočinsové, od jablek a sýra pana Broka. A od bedny s bramborami.

„A to jako máme jít zase ven do té zimy?“

Všechny tři se ovšem raději natěsnaly kolem myši díry připravené utéct, když viděly Mortimera a jeho obrovské tlapy.

„Žádná zima tam není,“ namítl Mortimer. „Vždyť je léto. Ale dávejte pozor – tady za dveřmi je silnice. Auta. Jinak je všechno fajn!“

„Hmm, skvělý,“ poznamenal myšák. „Tak díky za nic, Bručoune.“ A zmizel v myší díře.

„A vůbec, všechno NENÍ fajn,“ pípla poslední myš. „Mám HROZNÝ hlad.“ Ale když se podívala na Mortimerovy tlapy (on měl opravdu na každé šest prstů), radši se protáhla dírou zpátky.

„To mě mrzí,“ odpověděl Mortimer. „Tak jděte, jděte, prosím. Je mi líto!“

„Kočkám nikdy nic není líto,“ hádala se myš, než vyklouzla dírou do tmy. „To ví *každý*, že kočky nemají srdce.“

Mortimer na to nic neřekl. Nemělo to smysl, protože myši už stejně byly pryč. Přitiskl oko k malé

dírce a sledoval, jestli se dostaly bezpečně přes ulici. „Nashle,“ šeptal. „Nashle a hodně štěstí.“

Paní Skočinsová myši nesnášela. Mortimer už věděl, že jim nezabrání chodit dírami do domu (díry si pečlivě očísloval od jedné do pěti). Myši sem chodily odjakživa a on s tím nic nezmohl, nanejvýš je mohl slušně vyvést z domu zpátky ven. Vycvičil si uši na to jejich škrábání a štrachání, vždycky už je čekal u díry a odvedl je k nejbližšímu východu.

Mortimer si nepotrpěl na žádné velké řeči, ale sluch měl skvělý.

Snažil se všechno zase urovnat, jak to bylo. Myši jako obvykle proběhly sklepem a do všeho možného vrazily. Dnes třeba z vysoké rozviklané police spadla tři jablka. A Mortimer ani se svými čtyřiceti prsty jablka sbírat neuměl. Tak je aspoň odkutálí ke schodům, kde je Pom určitě hned uvidí. Hezky jí je srovnal.

Snad nebudou potlučená. Nebo by z nich třeba mohla udělat jablečné pyré. Zase.

Když bylo ve sklepě uklizeno, zhluboka se nadechl a vychutnával si vůni jablečných koláčů, která se linula od schodů z kuchyně. Pom pekla. Jako každou neděli. Jedním z malých sklepních okének vysoko nahoře viděl, jak se venku stmívá. Vydechl a cítil se spokojeně.

Potom ale zabloudil pohledem k vozíku se starými knihami z knihovny. Pocit štěstí se najednou vytrácel a místo něj Mortimera sevřely výčitky svědomí, jako když ho obejmě Pom, protože ta vždycky trochu moc přitlačí.

Moje vina, ozvalo se jeho srdce, už asi po miliontém. To všechno jsem zavinil já.

Odvrátil pohled jinam.

Kapitola 2

Mortimer

Nedlouho potom, co myši odešly, přišla dolů Pom. Usadila se na podlaze, přičemž si ani nevšimla jablek, která kvůli ní srovnal, a skoro hodinu seděla bez hnutí.

Oči měla upřené na vozík s knihami.

Za celých dvacet let tohle Pom ještě nikdy neudělala.

Mortimera napadlo, že by možná potřebovala obejmout, a tak došel k ní a šlápl jí na nohu.

„Ty můj zlatej kočičáku!“ prohodila a natáhla k němu ruce.

Trochu moc tlačí, zachvěl se Mortimer. Ale nebránil se.

Když začala Pom vyndávat knihy z vozíku a rovnat je na hromádky na zem kolem něho, Mortimer zavřel oči.

Ta omamná vůně knížek, tetelilo se jeho srdce.

Ponořil se do vzpomínek na knihovnu a na dobu, když byl ještě malé kotě.

Jak dováděl se svou sestrou Petunkou a jaké měli hry. Petunka měla nejradši tu na „vrchního knihovníka“. Vyhrál ten, kdo se dostal na nejvyšší místo. Mortimer se svými čtyřiaadvaceti prsty šplhal moc dobře, ale vyhrál málokdy. Petunka vždycky vylezla výš. Měla na každé tlapě po šesti prstech zrovna jako on. Pořád před očima viděl ten její obličejík, jak se na něj směje z nejvyšší police v regálech staré knihovny.

Jednou se dokonce nějak dostala až nahoru na ty velké modré vchodové dveře! Mortimer se nechal unášet vzpomínkami, oči stále zavřené. Petunka seděla vítězoslavně tam nahoře jako třpytivá sněhová koule. *Zaseknutá* sněhová koule.

Paní Skočinsová musela vylézt na židli, aby ji sundala.

Paní Skočinsovou měl Mortimer nejradši. Ta nikdy netlačila, když se mazlila.

Ze zasnění ho vyrušila Pom.

„Kočičáku zlatej!“ Pom měla v ruce notes. Všiml si, že popsala vozík s knihami spoustou *značek*

a všechny knihy do něj nastrkala zpátky. Jen tak halabala.

Tváře měla rudé. „Musíme vzbudit paní Skočinsovou,“ řekla mu. „Nemáme času nazbyt!“

Mortimer za ní šel nahoru a hned zase zpátky dolů do sklepa, to už ale společně s paní Skočinsovou, která za nimi plula jako rozespálý stín. „Zrovna jsem měla takový krásný sen,“ vykládala směrem k Pom. „Zdálo se mi, že jsem byla v kině. Nejspíš v tom velkém v Grantvilu. Tam mají *úžasný* popcorn, Pom, tam musíš někdy zajít. Rozhodně musíš.“

Pom k ní přistrčila talíř jablečných koláčků a řekla: „Mám plán. Ale potřebuju někoho, aby hlídal, jestli někdo nejde.“

Až skoro za svítání Mortimerovi došlo, že Pom s paní Skočinsovou chtějí vytáhnout vozík s knihami ven.

Ven! zděsil se.

Odvezou ho pryč, sevřelo se v něm srdce.

Byl to podle jeho názoru příšerný nápad a také jim to řekl, ale paní Skočinsová na něho ukázala prstem a zeptala se Pom: „Nezapomněla jsi dát kourkoví večeri? Že tady pořád tak mňouká.“

A Pom odpověděla: „Dala jsem mu. Třeba si chce jen povídat.“ Naklonila se k Mortimerovi a šeptala

mu: „Ty nám chceš říct něco moc důležitýho, vid', kočičáku?“

Tohle je ale otrava, pomyslel si Mortimer. Musí na to jinak. Nechce, aby se ten vozík s knihami odvázel pryč. Jenže než stačil cokoliv vymyslet, měla už Pom vozík v ruce a tlačila ho ke dveřím, paní Skočinsová za ní.

Co má dělat? Tenhle vozík s knihami je to jediné, co zbylo z jeho původního domova, jeho knihovny. Z jeho vzpomínek na šťastné kotěcí roky a na Petunku.

Všechno je to moje vina, ozvalo se jeho srdce.

Ted' už byly s vozíkem u dveří.

„Zastavte!“ vykřikl a vyskočil ze země na vozík.

Ale vozík jel dál. Většinu Mortimerova těla totiž tvořily chlupy. Jinak vážil sotva čtyři kila.

„A jedemé!“ rozesmála se Pom.

Mortimer se snad ještě nikdy necítil tak nepochopený.

Moje knihovna! zoufalo si jeho srdce.

Tedy to, co z ní zbylo, opravil ho

Venku ve tmě Mortimer sledoval Pom, jak klečí v trávě a rozebírá vozík s knihami.

Jeho knihovna byla na cimprcampr. Nakonec ji nedokázal ochránit.

Pom řezala pilou. Tloukla kladivem. Klížila.

Mortimerovi se svíral žaludek.

Potom Pom ukázala na hromádku obalenou ručníkem, která ležela o pár kroků dál. „Hádej, co v tom je!“ usmála se na Mortimera.

„Nenič ty knihy,“ opakoval jí. „Prosím, nenič ty knihy.“

„No ano, mňau mňau!“ odpověděla mu.

Podíval se na ni. Někdy ho to štvalo. To, jak si Pom myslí, že Mortimer nemá tušení, co mu říká. Protože je to přesně obráceně, to ona nerozumí jemu.

„Dvířka,“ prohlásila a vybalila z ručníku dřevěný čtverec se sklem.

Ta věc, co měla v ruce, mu byla velmi povědomá. Pak mu to došlo – to patří do skříňky nad dřezem u nich doma. Dvířka skříňky na sýr! Ona je oboje vyndala z pantů!

Moment, ona vzala i ty panty.

A teď vyndala z kapsy šroubovák.

Došel k paní Skočinové a sedl si k ní. „Tak dobře,“ usmála se. „Pomůžeš mi hlídat. Až uvidíš, že sem někdo jde, dvakrát zamňoukej.“

Mortimer vzdychl. Jen doufal, že už brzy půjdou domů.

Než se na obloze objevil první nesmělý paprsek světla, byla Pom s miniknihovničkou z ukradených dvířek z kuchyňské skříňky na sýr hotová.

Na Mortimera padla únava. Vlekl se domů, co noha nohu mine, za paní Skočinsovou a Pom. Když ale došli na zápraží, uvědomil si, že dovnitř nemůže.

Nemůžu, když mám svoji knihovnu venku, napovědělo mu srdce.

Tedy to, co z ní zbylo, opravil ho.

Otočil se. Sešel ze schůdků a zamířil pryč.

Moje knihovna, říkalo mu totiž srdce, mě stále potřebuje.

Kapitola 3

Evan

Úplně poslední pondělí, kdy byl ještě žákem páté třídy, vyrazil Evan na prašnou cestu, která vedla od jejich domu, a šplhal k martinvilskému parku, u něhož stála jeho škola.

Ano, šplhal, protože celá cesta byl jeden dlouhý, táhlý kopec.

Kapitola 4

Pom

Ted' se podržte. (Řekla bych: „Chyťte se mě“, jenže my přece víme, že to nejde.)

Pohled našeho příběhu se posunul – opustil Mortimera, kocoura s obřími tlapami, a dívá se teď na páťáka Evana.

Někdo tohleto nemá rád.

Jenže Evan a Mortimer bydlí v jednom městě. A brzy se jim zkrříží cesty. Na okamžik.

Já taky bydlím v Martinvilu. A tam se všechno tohle odehrává.

Všechno to do sebe začne zapadat. Už brzy.

Kapitola 5

znovu Evan

Když před sebou Evan uviděl magnolii, znamenalo to, že má za sebou tři čtvrtě cesty do školy. Podíval se na hodinky. Trochu popoběhl a tím získal pět minut náskok. Evan si rád udělal náskok, protože pak mohl strávit tu volnou chvíli, jak se mu zrovna zachtělo.

Opřel se zády o kmen stromu a podíval se dolů z kopce, na který právě vylezl. Byla to ta „méně hezká“ část Martinvilu – prašná cesta bez chodníků a bez pouličních lamp. Pro Evana to ale bylo nejkrásnější místo v celém městě. Spousta stromů a obloha. A teď na samém začátku léta bylo všechno tak svěže zelené. (Na jaře bývala cesta rozblácená, to se mu líbilo o něco méně.)

Vyndal z batohu dvě jablka a deník.

Jablka nebyla z obchodu. Nedala se vyleštit, i kdyby se snažil sebevíc. Rostla za jejich domem na jabloních, které zasadila tatínkova prababička nebo tak nějak. Jablka nebyla lesklá ani kulatá a byla malá, proto měl Evan dvě.

Děti se ve školní jídelně nad Evanovými jablky někdy ošklíbaly, proto je raději snědl dřív, než došel do školy. Chutnala skvěle.

Evan vyndal pero, otevřel deník na nové prázdné straně a čekal, jestli se mu v hlavě vynoří nějaký nápad. Pan učitel Neal říkal, že můžou psát úplně o čemkoliv, ale že by měli každý den napsat aspoň *něco*.

Čekal. Ale žádné myšlenky se nevynořily.

Místo toho si vybavil, jak se ten den ráno před snídaní u nich na zápraží objevil pan Vanderbilt, což je nějaký obchodník, a chtěl od tatínka vrátit nějaké peníze.

„Co jste udělal, poslal jste je na víkend na dovolenou?“ křičel přes síťové dveře mezi verandou a kuchyní. „Měl jste je přece zabít!“

Vrátily se mu totiž do domu myši, tři dny potom, co je Evanův tatínek údajně „zlikvidoval“, a pan Vanderbilt se teď rozčiloval, že si bude muset najmout „opravdového deratizátora“, aby tu práci udělal, jak se patří.